

Riv inte upp prisområdena på elmarknaden

Sydsvenskan den 13 november 2021

Investeringar i vindkraft kommer troligen att öka i Sverige, samtidigt som industrin kräver allt mer el. För att vissa regioner inte ska missgynnas är det olämpligt att ta bort dagens prisområdesindelning på elmarknaden.

Sverige införde 2011 en prisområdesreform på elmarknaden. Priset på el blev då högre i de södra delarna av landet jämfört med i de norra delarna.

I en ny studie, "Geographic Price Granularity and Investments in Wind Power: Evidence From a Swedish Electricity Market Splitting Reform", visar jag att reformen förde med sig ökade investeringar i vindkraft i södra Sverige. Men reformen påverkade bara investeringsbesluten hos stora företag som är aktiva över hela landet. Mindre företag som ofta bara är aktiva inom ett prisområde påverkades obetydligt. Studien gäller åren 2003–2020.

Ett av reformens huvudsyften var att öka investeringar i elproduktion i södra Sverige. Det senaste året har prisskillnaderna på grossistmarknaden för el mellan norra och södra Sverige ökat dramatiskt. Från att ha legat på i genomsnitt mindre än 10 procent fram till och med 2019, ökade skillnaderna till mer än 100 procent under 2020. Utvecklingen har föranlett en debatt om huruvida reformen har resulterat i ökade investeringar i södra Sverige, och om elområdesuppdelningen bör tas bort.

Min studie visar att investeringstakten efter reformens införande ökade mer i elområde syd (område tre och fyra) än i elområde nord (område ett och två).

Studien visar också att 18 procent av vindkraftsanläggningarna med fem turbiner eller mer som anlades i syd troligen hade placerats i nord om prisområdesreformen inte hade ägt rum. Reformen påverkade bara stora företag. Små, ofta lokalt ägda företag, påverkades obetydligt. En trolig orsak är att små företag vanligtvis bara är verksamma inom ett prisområde, medan stora företag är verksamma över hela landet och därmed tar hänsyn till geografiska prisskillnader i sina lokaliseringsbeslut.

Jag har utgått från alla ansökningar om att få bygga vindkraftverk sedan 2003, inklusive information om huruvida ansökan beviljades, när anläggningen uppfördes, samt ägarförhållanden.

För att undersöka reformens effekt jämför jag investeringstakten före och efter reformen i olika prisområden. Prisområdena ett till fyra löper från nord till syd och eftersom den huvudsakliga prisskillnaden uppstod mellan område två och tre, har jag förenklat analysen genom att endast jämföra skillnader mellan nord och syd, alltså prisområde ett och två med tre och fyra.

Givet de betydligt större prisskillnaderna som har uppkommit under de senaste åren är det troligt att effekten på investeringar i både vindkraft och konsumtion i form av elintensiv industri kommer att öka betydligt under den närmaste tiden. Det var också ett av huvudsyftena med att dela in landet i olika prisområden. Därför är det olämpligt om indelningen förändras med hänsyn till att det är

rättvisare eftersom elen är så mycket dyrare i den södra delen av landet. Energiminister Anders Ygeman (S) är en av dem som föreslagit en förändring av elområdena.

En möjlig kompromiss kan vara att bara ha kvar geografiskt diversifierade priser för producenter och elintensiv industri, medan resterande konsumenter, privatpersoner och alla företag som inte utgörs av elintensiv industri, får betala ett nationellt genomsnittspris.

Erik Lundin